

Vård- och omsorgsnämndens kvartalsrapport januari-mars 2026

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Uppdrag och ansvar	3
3 Uppföljning ekonomi.....	3
3.1 Uppföljning volymer.....	5
3.2 Ekonomisk analys	6
3.3 Åtgärder för budget i balans.....	8
4 Investeringsredovisning	8
4.1 Investeringsredovisning, årlig budget	8

1 Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämndens resultat för första kvartalet är 280,6 mnkr vilket är en avvikelse mot budget för perioden på -13,4 mnkr. För 2026 görs en prognos att vård och omsorgsnämnden kommer att ha en negativ avvikelse mot budget på 53,0 mnkr.

Orsaker till prognosavvikelsen är kopplade till kostnader för utskrivningsklara, köpta platser samt fortsatta kostnader för hyrsjuksköterskor. Nämnden har i budget 2026 ålagts en besparingspost om 1% av budget, motsvarande 11,2 mnkr.

2 Uppdrag och ansvar

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

Handläggningen och verkställigheten av enskilda ärenden av vård-, omsorgs- och hjälpkaraktär.

Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL 2001:453). Dock inte ekonomiskt bistånd, stöd och behandling avseende missbruk, stöd till brottsutsatta, arbetsrehabiliterande sysselsättning samt bostadslösa, eller sådana uppgifter som åligger socialnämnden i Enköpings kommun enligt dess reglemente

Kommunens uppgifter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 1993:387). Nämndens ansvar enligt denna punkt omfattar dock inte verkställandet, utförandet, av korttidstillsynen som avses i 9 kapitlet, 7 paragrafen. Ansvar för utförandet av sådan tillsyn utförs av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden enligt dess reglemente.

Kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) för personer över 17 år, enligt 3–5 kapitlet samt 11–18 kapitlet.

Kommunens uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB 2018:222) med mera.

Ansvar för det kommunala erbjudandet om servicetjänster enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (2 kapitlet, 7 paragrafen) för att ge personer över 70 år hjälp med enklare saker för att förebygga olyckor.

*Ny socialtjänstlag (2025:400) från 1 juli 2025.

3 Uppföljning ekonomi

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2025	Utfall jan-mar 2025	Utfall jan-mar 2026	Budget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse prognos helår
--------------------------------	-----------------	---------------------------	---------------------------	----------------	--------------------------	-------------------------------

						mot budget
Taxor och avgifter	50,7	12,4	13,9	50,4	51,9	1,5
Bidrag (intäkter)	33,1	6,3	6,9	24,5	34,3	9,8
Övriga intäkter	14,6	3,1	3,5	12,2	13,5	1,2
Summa intäkter	98,5	21,8	24,3	87,1	99,7	12,6
Personalkostnader	-892,4	-213,2	-218,9	-881,0	-897,4	-16,4
Bidrag (kostnader)	-23,2	-6,3	-5,2	-22,7	-23,8	-1,1
Köp av verksamhet	-122,4	-29	-32,9	-112,0	-140,6	-28,6
Lokalhyror	-69,4	-17,4	-17,5	-73,2	-72,7	0,6
Övriga driftskostnader	-113,3	-23,1	-29,3	-99,2	-119,2	-20,0
Kapitaltjänstkostnader	-4,8	-1,2	-1,2	-4,3	-4,3	0,0
Summa kostnader	-1 225,6	-290,2	-305,0	-1 192,4	-1 258,0	-65,6
Summa totalt (mnkr)	-1 127,2	-268,4	-280,6	-1 105,3	-1 158,3	-53,0

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2025	Utfall jan-mar 2025	Utfall jan-mar 2026	Budget 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse prognos helår mot budget
Hemtjänst	-240,7	-58,9	-58,1	-240,6	-247,4	-6,8
Särskilt boende	-323,0	-80,1	-77,8	-314,9	-320,7	-5,8
Korttidsboende	-19,2	-4,0	-5,3	-19,4	-19,4	0,0
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-95,0	-19,3	-26,7	-103,5	-117,0	-13,5
LSS boende	-124,4	-28,4	-31,2	-117,6	-117,6	0,0
LSS daglig verksamhet	-72,7	-17,8	-18,6	-72,0	-73,8	-1,8
LSS personlig assistans	-82,4	-18,9	-15,5	-70,3	-74,4	-4,1
LSS kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	-24,3	-6	-6,0	-22,4	-23,1	-0,7
Boendestöd	-20,0	-3,8	-3,1	-20,6	-21,3	-0,7
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-2,8	-0,7	-0,7	-3,0	-3,0	0,0
Bostadsanpassning	-4,2	-1,9	-1,3	-4,2	-4,2	0,0
Köpta platser	-68,6	-16,3	-19,4	-63,4	-76,3	-13,0
Central administration	-48,3	-11,8	-16,2	-52,4	-58,9	-6,7
Nämnd	-1,7	-0,4	-0,5	-1,1	-1,1	0,0
Totalt (mnkr)	-1 127,2	-268,4	-280,6	-1 105,3	-1 158,3	-53,0

3.1 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräkning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad nämndplan	Volym prognos helår	Avvikelse volym prognos mot beslutad budget	Avvikelse prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
LSS, daglig verksamhet	Kunder	250	250	0	-0	-1,8
Boendestöd	Timmar	16 000	10 000	-6 000	7,7	-0,7
Hemtjänst	Timmar	346 000	250 000	-96 000	66,8	-6,6
Korttidsboende	Årsplacering	28	27	-1	0,7	0
Köpta platser	Årsplacering	66	95	29	-27,9	-13
LSS, boende	Årsplacering	113	113	0	-0	0
Särskilt boende	Årsplacering	448	449	1	-0,7	-5,9

Volymerna för utförd tid boendestöd har under 2025 uppvisat ett lägre antal timmar än budgeterat. Det första kvartalet 2026 fortsätter i samma nivå varpå helårsprognosen har sänkts i förhållande till budgeterad volym.

I volym budget hemtjänst (346 000 timmar) ligger även timmar som utförs av HSL personal. Däremot finns det inte system för att följa upp och mäta den tid som HSL personal utför. Det som mäts och följs upp är enbart utförd tid inom hemtjänst inkluderat delegerad tid som uppgår till 250 000 i prognos för 2026. I verksamhetsanalysen för 2027 har ett omtag gjorts gällande volymer och för den del som avser HSL personal så följs volymer upp utifrån antal patienter istället. Därav att det är stor skillnad mellan budget och prognos för timmar hemtjänst.

Köpta platser har ökat och även kön för att få ett boende både inom äldreomsorg och LSS. Då det inte finns tillräckligt med platser inom den egna kommunens regi så ökar behovet av att köpa platser externt. Prognosen bygger på att kön har ökat under första kvartalet 2026 och budgeten är baserad på det ingångsvärde som resurstilldelningen för året utgår från. Fördelningen av de budgeterade köpta platserna är 36 för äldreomsorg och 30 för LSS. För prognosen är fördelningen 62 för äldreomsorg och 33 platser för LSS.

3.2 Ekonomisk analys

Verksamhetsområde m.fl.	Utfall jan-mars	Budget jan-mars	Ack. Avvikelse	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse budget/prognos
Äldreomsorg	-142,2	-138,7	-3,5	-578,6	-591,2	-12,6
HSL/ Hjälpmedel	-22,8	-24,7	1,9	-99,8	-105,4	-5,6
LSS	-59,5	-57,2	-2,3	-235,1	-238,3	-3,2
Central adm/Bistånd/Bostadsanpassning	-17,9	-13,4	-4,6	-57,0	-63,7	-6,7

Verksamhetsområde m.fl.	Utfall jan-mars	Budget jan-mars	Ack. Avvikelse	Budget 2026	Prognos 2026	Avikelse budget/prognos
Nämnd	-0,5	-0,3	-0,2	-1,1	-1,1	0,0
Personlig assistans	-15,5	-17,3	1,8	-70,3	-74,4	-4,1
Utskrivningsklar	-2,9	0,0	-2,9	0,0	-7,9	-7,9
Köpta platser	-19,4	-15,8	-3,6	-63,4	-76,3	-13,0
TOTAL	-280,6	-267,3	-13,4	-1 105,3	-1 158,3	-53,0

Utfall jan-mar 2026

Vård- och omsorgsnämndens resultat för första kvartalet är 280,6 mnkr vilket är en avvikelse mot budget för perioden på -13,4 mnkr.

Intäkter

Förra året beslutades att avgifterna för mat- och omsorg skulle höjas samt att det till 2026 skulle införas en avgift för de kunder som har insatser för fysio- eller arbetsterapeut. Detta har lett till att intäkterna är högre för perioden jämfört med budget.

Personalkostnader

För att rymmas inom den ram som nämnden tilldelats för 2026 krävs att samtliga verksamheter gör en besparing om 8,4 mnkr på helåret, vilket har lagts som en budgetjustering inom personal på samtliga verksamheter baserat på dess personalstorlek. De verksamheter som har störst personalkostnadsavvikelse mot budget är särskilt boende, boende LSS samt personlig assistans. Jämfört med samma period föregående år har boende LSS högre personalkostnader, vilket förklaras av att det under senvåren 2025 öppnades upp ett nytt LSS boende med 6 platser varpå ökning av personalkostnader tillkommer. Utfallet för personalkostnader inom säbo och personlig assistans ligger i paritet med föregående år. Många av verksamheterna har under årets första månader haft höga kostnader för vikarier till följd av korttidsjukfrånvaro men också på grund av att de har behövt tillsätta extra personal för bland annat vak och palliativ vård.

Hemtjänsten, som under 2025 påbörjade arbetet med att effektivisera och planera bemanningen, har lägre personalkostnader än budget för det första kvartalet i år och även lägre kostnader för personal jämfört med samma period förra året.

Lokaler

Kostnad för lokaler är lägre än budget för perioden.

Drift

Övriga driftskostnader avviker mot budget med 8,9 mnkr för perioden. Det är främst kostnader för utskrivningsklara patienter, köpta platser samt kostnader för hyrsjuksköterskor som avvikelsen består av. För det första kvartalet har nämnden betalat 2,9 mnkr till regionen för utskrivningsklara patienter, vilket kan jämföras mot 0,3 mnkr för hela 2025. Kostnad för köpta platser inom särskilt boende, korttidsboende samt boende LSS uppgår till 19,4 mnkr vilket är 3,1 mnkr högre jämfört med samma period förra året. Kostnad för inhyrda sjuksköterskor uppgår hittills till 0,7 mnkr vilket är något lägre än för samma period förra året (0,8 mnkr).

Prognos 2026

För 2026 görs en prognos att vård och omsorgsnämnden kommer att ha en negativ avvikelse mot budget på 53,0 mnkr.

I budgeten för innevarande år finns en besparingspost om 11,2 mnkr och för att inrymmas i den tilldelade budgetramen för 2026 har alla verksamheter ålagts en effektivisering på totalt 8,4 mnkr. Fördelningen av effektiviseringen är baserad på antal årsarbetare i respektive verksamhet.

Personalkostnader är fortsatt högre än budget inom både äldreomsorg och LSS. Vikariekostnaderna är högre och prognosen på dessa ser ut att följa den trenden under året. Antalet äldre-äldre med omfattande somatiska och psykiatriska sjukdomstillstånd ökar liksom samsjuklighet generellt. Insatserna som krävs är i allt större utsträckning komplexa, personalintensiva och resurskrävande. Detta påverkar bemanningsbehov, behov av förstärkt kompetens och ökad förekomst av vak, palliativa insatser och tillfälliga förstärkningar. Inom LSS och socialpsykiatri ser förvaltningen ett stort inflöde av nya kunder inom boendestöd och verkställighet. Från årsskiftet har boendestöd tillsammans med verkställighet (kontaktperson, avlösare i hemmet, ledsagning och kontaktfamilj) fått 38 nya kunder. Även daglig verksamhet har ett stort inflöde av kunder och har i dagsläget runt 11 kunder som ska verkställas. Flera av dessa kunder har stora omvårdnadsbehov.

I dagsläget ser det inte ut som att alla verksamheter kommer att klara av den utfördelade effektiviseringen men de arbetar ändå för att nå en budget i balans vid årets slut. Flera verksamheter arbetar med sin bemanning och har påbörjat arbetet med att följa bemanningshandboken och ytterligare verksamheter är på väg att göra det under våren eller till hösten. Inom äldreomsorgen pågår en omorganisering för att stärka det nära ledarskapet och för att förbättra förutsättningarna med att minska antalet medarbetare per chef. Under året utökas enhetschefer i verksamheterna.

Likt förra året kommer det att vara ökade kostnader för inhyrda sjuksköterskor men prognosen är att kunna anställa det behov som idag köps in så att kostnaden för dessa bör upphöra under hösten. Den prognosticerade kostnaden för hyrsjuksköterskor är 8,1 mnkr. Likaså kommer kostnader för biståndsenheten att öka, bland annat till följd av att det behövs utökas personal som arbetar i planeringsteamet rörande utskrivningsklara patienter. Antalet betaldagar behöver minskas. Kostnad för utskrivningsklara patienter bedöms till ca 8 mnkr för 2026.

Prognosen för nettokostnaderna för köpta platser är 76,3 mnkr, vilket är en ökning med 13 mnkr jämfört med budget. 2025 var motsvarande kostnad 68,6 mnkr. Dygnspriserna är betydligt högre och de komplexa ärendena tenderar att bli fler. En plats inom LSS kan kosta upp emot 15tkr/dygn, vilket är en ökning jämfört med 2025 års kostnad. Under första kvartalet i år är det 76 personer i kö till en plats på särskilt boende för äldre eller korttidsboende. Till ett boende inom LSS är det 11 personer i kö. Under slutet av 2025 var det 65 i kö till särskilt boende och korttids samt 9 i kö till LSS boende.

Prognosen för personlig assistans pekar åt högre kostnader än budget till följd av att nya personalkrävande kunder tillkommit. Det råder även osäkerhet om Försäkringskassan kommer att ersätta kommunen för dessa kunder.

Administration, bistånd och bostadsanpassning har gemensamt en högre prognos för året, totalt en ökad kostnad om 6,7 mnkr jämfört med budget. I det ligger högre kostnader för licenser, kostnader för läkemedelsautomater som inte nyttjas i takt med beräknad kalkyl samt kostnader för utköp av tidigare medarbetare. Inom bistånd finns ökade kostnader för två enhetschefstjänster som väntas tillträda till hösten. Bostadsanpassning bedöms gå enligt budget.

Omställningsmedlen som nämnden tilldelats väntas nyttjas fullt. Hittills har förvaltningen använt 0,3 mnkr av totalt 10.

I 2026 års budget ligger det 10,3 mnkr för statsbidrag. Bidraget för införandet av nya socialtjänstlagen har ökat ytterligare med 2,4 mnkr vilket planeras att användas. I prognosen för 2026 finns också ytterligare bidrag för god och nära vård om 1,6 mnkr.

3.3 Åtgärder för budget i balans

Förvaltningen ser över rutiner kring hantering av utskrivningsklara patienter. Arbetet med att effektivisera bemanningsprocessen fortsätter.

4 Investeringsredovisning

4.1 Investeringsredovisning, årlig budget

Investeringar 2026 (mnkr)	Budget 2026	Utfall jan-mar 2026	Prognos helår 2026	Avvikelse prognos helår mot budget
Reinvesteringar (inventarier)	-4,0	-0,7	-4,0	0
Totalt (mnkr)				

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Utfallet för första kvartalet består av inventarier 230 tkr, hjälpmedel (såsom taklyft, elrullstol) 338 tkr samt lån 107 tkr.

Budget för reinvesteringar förväntas användas under årets gång.